

OTSUS

Vaidlustusasja number	4-26/300109
Otsuse kuupäev	04.02.2026
Vaidlustuskomisjoni liige	Angelika Timusk
Vaidlustus	Proland Ehitus OÜ vaidlustus Lennuliiklusteeninduse Aktsiaseltsi riigihankes „Raadiovastuvõtukeskuse ehitamine“ (viitenumber 300109) Proland Ehitus OÜ kvalifitseerimata jätmise ja Hoogla Ehitus OÜ pakkumuse edukaks tunnistamise otsustele
Menetlusosalised	Vaidlustaja, Proland Ehitus OÜ, esindaja Heinar Vaine Hankija, Lennuliiklusteeninduse Aktsiaselts, esindaja vandeadvokaadid Kadri Härginen ja Mario Sõrm Kolmas isik, Hoogla Ehitus OÜ, esindaja vandeadvokaat Mart Parind
Vaidlustuse läbivaatamine	Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON

1. RHS¹ § 192 lg 3 p 7 alusel:

Jätta Proland Ehitus OÜ vaidlustus läbi vaatamata järgmiste nõuete osas: kohustada hankijat tunnistama Proland Ehitus OÜ vastavaks tehnilise ja kutsealase suutlikkuse tingimusele ja kohustada hankijat hindama pakkumusi uuesti.

2. RHS § 197 lg 1 p 4 alusel

Jätta Proland Ehitus OÜ vaidlustus rahuldamata.

3. RHS § 198 lg-de 3 ja 8 alusel

Mõista Proland Ehitus OÜ-lt Lennuliiklusteeninduse Aktsiaseltsi kasuks välja lepingulise esindaja kulud 1248,57 eurot käibemaksuta ja Hoogla Ehitus OÜ kasuks välja lepingulise esindaja kulud 675 eurot käibemaksuta.

Proland Ehitus OÜ menetluskulud jäävad tema enda kanda.

EDASIKAEBAMISE KORD

Halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1 alusel on vaidlustuskomisjoni otsuse peale halduskohtule kaebuse esitamise tähtaeg kümme (10) päeva arvates vaidlustuskomisjoni otsuse avalikult teatavaks tegemisest.

¹ Riigihangete seadus

JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse. Otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga (riigihangete seaduse § 200 lg 4).

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. 20.10.2025 avaldas Lennuliiklusteeninduse Aktsiaselts (edaspidi ka Hankija) riigihangete registris (edaspidi RHR) lihthankemenetlusena läbiviidava riigihanke „Raadiovastuvõtukeskuse ehitamine“ (viitenumber 300109) (edaspidi Riigihange) hanketeate ja tegi kättesaadavaks muud riigihanke alusdokumendid (edaspidi RHAD), sh Pakkumuse esitamise ettepanek (edaspidi Ettepanek) ja Hankepass täiendatavate selgitustega (edaspidi Hankepass).

Pakkumuste esitamise tähtpäevaks, 10.11.2025, esitasid pakkumuse Proland Ehitus OÜ, Hoogla Ehitus OÜ ning OÜ BauEst.

2. Hankija jättis 30.12.2025 otsusega Proland Ehitus OÜ kvalifitseerimata ja tunnistas Hoogla Ehitus OÜ pakkumuse edukaks.

3. 08.01.2026 laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) Proland Ehitus OÜ (edaspidi ka Vaidlustaja) vaidlustus. Vaidlustuskomisjon selgitas 13.01.2026 kirjaga nr 12.2-10/4 menetlusosalistele saadetud vaidlustuse teates, et menetleb vaidlustust Proland Ehitus OÜ kvalifitseerimata jätmise otsusele (Vaidlustaja nõue tunnistada Vaidlustaja kvalifitseerimata jätmise otsus õigusvastaseks) ja Hoogla Ehitus OÜ pakkumuse edukaks tunnistamise otsusele (Vaidlustaja nõue tühistada hankemenetluse tulemus).

4. Vaidlustuskomisjon teatas 16.01.2026 kirjaga nr 12.2-10/4 menetlusosalistele, et vaatab vaidlustuse läbi esitatud dokumentide alusel kirjalikus menetluses, tegi teatavaks otsuse avalikult teatavaks tegemise aja ning andis täiendavate seisukohtade ja dokumentide esitamiseks aega kuni 21.01.2026 ja neile vastamiseks 26.01.2026. Vaidlustuskomisjoni määratud esimeseks tähtpäevaks esitas Vaidlustaja täiendavaid dokumente teostatud referentsist ja alltöövõtjate hinnapakumistest, Hankija ja Kolmas isik esitasid menetluskulude taotlused. Teiseks tähtpäevaks esitas täiendavad seisukohad Hankija.

MENETLUSOSALISTE PÕHJENDUSED

5. Vaidlustaja, **Proland Ehitus OÜ**, põhjendab vaidlustust järgmiselt.

5.1. Vaidlustaja on jäetud kvalifitseerimata tehnilise ja kutsealase suutlikkuse tingimuste mittevastavuse põhjendusel. Hankija on tõlgendatud kvalifitseerimise tingimust ülemäära jäigalt.

5.2. Puudub vaidlus, et Vaidlustaja esitatud referentsi raames:

- rajati iseseisvalt seisev metallkonstruktsioonist ehitis kõrgusega ligikaudu 24 meetrit;
- teostati elektri- ja sidevarustuse rajamine;
- tööd täideti nõuetekohaselt ning referentsperioodi jooksul.

Seega on täidetud kvalifitseerimise tingimuse põhieesmärk – tõendada pakkuja suutlikkust

rajada tehniliselt keerukas metallkonstruktsioon koos vajaliku taristuga. Kvalifitseerimata jätmine põhines üksnes asjaolul, et konkreetnes referentsis ei rajatud eraldiseisvat seadmekonteinerit ega kliima- ja ventilatsioonisüsteemi, kuigi RHAD-is oli lubatud ka samaväärne ehitis.

5.3. Kliima- ja ventilatsioonisüsteemide rajamine ei ole igal objektil vajalik. Tegemist ei ole spetsiifilise või harvaesineva pädevusega, mille olemasolu või puudumine eristaks pädevaid pakkujaid ebapädevatest. Kvalifitseerimise tingimuse käsitlemine viisil, mille kohaselt peab üksainus referents hõlmama kõiki loetletud tööliike täielikus ja identses mahus, ei ole vajalik tingimuse eesmärgi saavutamiseks ning viib põhjendamatult konkurentsi piiramiseni.

5.4. Ebavõrdne kohtlemine alltöövõtjate kaasamise osas

Proland Ehitus OÜ kavatses hankelepingu täitmisel kaasata tugev- ja nõrkvoolutööde teostamiseks AS-i Connecto Infra, kellel on vajalik pädevus. Hankija ei andnud Vaidlustajale võimalust oma alltöövõtjate kaasamist täpsustada ega vormistada, samas kui identne lahendus oli teise pakkuja puhul aktsepteeritav.

5.5. Konkurentsikahju ja mõju Riigihanke tulemusele

Vaidlustaja pakkumus oli Riigihankes soodsaima maksumusega. Hankija otsuse tulemusena tunnistati edukaks pakkumus, mis on 73 548,85 eurot kallim.

5.6. Vaidlustaja esitas 21.01.2026 täiendavad dokumendid koos selgitusega.

5.6.1. Vaidlustaja väitel on esitatud fotodelt näha torni konstruktsioonide ehitus ja konteineri rajamine torni tippu, kuhu rajati ka elektripaigaldis, millise referentsiga on Vaidlustaja väitel täidetud „samaväärse ehitise nõue“ Riigihankes.

5.6.2. Eksitav on Hankija viide, justkui ei sisalda Vaidlustaja pakkumus küsitud kliimaseadet ja ventilatsiooniseadet. Vaidlustaja kinnitas pakkumuses, et pakkumus sisaldab Hankija poolt tehnilises kirjelduses nõutud eriosasid. Vaidlustaja tõendas seda alltöövõtjate hinnapakumistega Vaidlustaja peab neid oma ärisaladuseks). Vaidlustaja kahtleb, kas teiste pakkujate pakkumused sisaldasid eriosi.

6. Hankija, **Lennuliiklusteeninduse Aktsiaselts**, vaidleb vaidlustusele vastu.

6.1. Hankepassis on kvalifitseerimise tingimus esitatud järgmiselt: *pakkuja peab olema riigihanke algamisele eelneva 60 kuu jooksul nõuetekohaselt täitnud vähemalt ühe ehitustööde lepingu, mille raames ehitati metallkonstruktsioonist mast ja seadmekonteiner või samaväärne ehitis nagu on kirjeldatud hankija poolt koostatud RHAD tehniline kirjeldus* (edaspidi Tingimus). Tingimuse kirjelduses täpsustas Hankija eeltoodut nii, et pakkuja peab Riigihanke algamisele eelneva 60 kuu jooksul olema nõuetekohaselt täitnud ehitustööde lepingu või lepingud, mille alusel on rajatud vähemalt üks iseseisvalt seisev metallkonstruktsioonist sõrestikmast kõrgusega vähemalt 20 meetrit koos sinna juurde kuuluva taristuga (seadmekonteiner), elektri-, side- ja kliima/ventilatsioonivarustus. Seega tulenes Tingimusest, et referentslepingus pidi olema rajatud seadmekonteiner ning elektri-, side- ja kliima/ventilatsioonivarustus. Ka tehnilises kirjelduses on ette nähtud seadmekonteineri rajamine.

6.2. Pakkujate varasem kogemus, mh seadmekonteineri ja kliima- ja ventilatsioonivarustuse osas, on Hankijale väga oluline. Nimelt, konteinerisse paigutatakse seadmed, mille abil toimub

raadioside õhusõidukitega. Kui konteineris ei oleks kvaliteetselt paigaldatud ja nõuetele vastavat side- ja kliima/ventilatsioonivarustust, siis võib väliskeskkonnast tulenev negatiivne mõju (sh niiskus, külmumine, ülekuumenemine) seadmete tööd mõjutada, seades ohtu lennuliikluse ohutuse.

6.3. Vaidlustaja möönab juba vaidlustuses, et tema esitatud referentslepingu raames ei rajatud seadmekonteinerit ega kliima- ja ventilatsioonisüsteemi. Seda kinnitas Hankijale ka referentslepingu tellija. Kuna Hankija ja Vaidlustaja vahel ei ole vaidlust selle üle, et seadmekonteinerit referentslepingus ei rajatud, siis Vaidlustaja Tingimusele ei vasta.

6.4. Vaidlustaja ei saa oma mittevastavusest Tingimusele mööda ka väitega, et kvalifitseerimise tingimus oli oma sisus ebaotstarbekas või liiane. Vaidlustamata riigihanke alusdokument on siduv. Võrdse kohtlemise põhimõttest tulenevalt ei saa Hankija Tingimust hiljem kohaldamata jätta.

6.5. Asjaolu, et Vaidlustaja pakkumuse maksumus on soodsam Kolmanda isiku pakkumuse maksumusest, ei tähenda vaidlustatud otsuse kontekstis mitte midagi - pakkuja lubamatu eelise andmist ei saa õigustada asjaolu, et tema pakkumuse maksumus oli kõige madalam.

6.6. Hankija ei ole pakkujaid ebavõrdselt kohelnud.

Alltöövõtjate kaasamine ei ole Hankija otsustada ja kui Vaidlustaja soovis tema nimetatud alltöövõtjale kvalifitseerimise tingimuse täitmiseks tugineda, siis saanuks Vaidlustaja seda pakkumuse esitamisel teha. Vastupidiselt Kolmanda isiku pakkumusele, ei nähtu Vaidlustaja pakkumusest, et ta oleks ühegi teise ettevõtja, sh mistahes alltöövõtja vahenditega RHS § 103 mõttes tuginenud. Kui Vaidlustaja soovis kaasata hankelepingu täitmisesse mistahes alltöövõtja, siis ei ole Hankija selles osas ette näinud muid tingimusi, kui on esitatud RHAD-is „vastavustingimused“ ja RHAD-is „alltöövõtjate kontrollimise tingimused“. Nende tingimuste täitmata jätmist Hankija vaidlustatud otsuses ette ei heida.

Vaidlustaja ei saa asuda alles vaidlustusmenetluses väitma, et ta soovib kvalifitseerimise tingimuse täitmiseks mistahes alltöövõtjat kaasata.

6.7. Hankija esitas 26.01.2026 täiendava seisukoha.

6.7.1. Vaidlustaja, Hankija ja referentslepingu tellija on ühel meelel selles, et kliima- ja ventilatsioonisüsteemi Vaidlustaja referentsprojektis ei rajatud. Vaidlustaja on oma täiendavas seisukohas asunud väitma, et ta rajas referentsprojektis konteineri torni tippu, kuid nagu referentsprojekti tellija on sedastanud, siis seadmekonteinerit ei rajatud.

Vaidlustaja referentsprojektis ei rajatud kliima- ja ventilatsioonisüsteemi.

6.7.2. Hankija selgitas juba oma vastuses vaidlustusele, et seadmekonteiner ja elektri-, side- ja kliima/ventilatsioonivarustuse rajamine on tehnilises kirjelduses ja selle lisaks olevas projektis ette nähtud. Kui Vaidlustaja väidab, et tema referentsprojekt on vaatamata seadmekonteineri ja kliima- ja ventilatsioonisüsteemi puudumisele samaväärne tehnilises kirjelduses nõutuga, siis ei ole seegi Vaidlustaja tõlgendus Tingimusega kooskõlas. Kuna ka tehnilise kirjelduse kohaselt olid seadmekonteiner ning kliima- ja ventilatsioonisüsteem nõutavad, siis ei ole Vaidlustaja referentsleping samaväärne.

6.7.3. Vaidlustaja kriitika sellest, mida Kolmanda isiku pakkumus sisaldas, ei oma vaidluses tähendust.

7. Kolmas isik, **Hoogla Ehitus OÜ**, vaidleb vaidlustusele vastu.

7.1. Vaidlustaja ei vasta Tingimusele ega eita seda (Vaidlustaja on vaidlustuses kinnitanud, et tema esitatud referentsobjekti juurde ei kuulunud taristu (seadmekonteiner) ega kliima/ventilatsioonivarustus). Sama kinnitas ka referentslepingu tellija VKG Kaevandused OÜ oma 11.12.2025 vastuses. Olukorras, kus hankija on tuvastanud, et pakkuja ei vasta kehtestatud kvalifitseerimise tingimustele, puudub hankijal kaalutlusruum ja RHS § 98 lg 5¹ kohaselt lasub hankijal kohustus jätta pakkuja kvalifitseerimata.

7.2. Pakkujate kvalifikatsiooni kontrollimise eesmärk on tuvastada pakkuja sisuline ja tegelik võimekus sõlmitava lepingu nõuetekohaseks täitmiseks. See eeldab, et pakkuja vastab kvalifitseerimise tingimustele tervikuna, mitte osaliselt. Riigihankeõigus ei võimalda pakkujal täita riigihankes kehtestatud tingimusi valikuliselt.

7.3. Põhjendamatu on Vaidlustaja väide, et Hankija on Tingimust tõlgendanud ülemäära formaalselt. Vaidlustaja on jätnud kasutamata võimaluse vaidlustada RHAD-i ja Riigihankes kehtestatud tingimusi ei saa vaidlustada koos Riigihankes tehtud otsusega. Tõik, et Vaidlustaja ei vasta Tingimusele, ei anna alust pidada tingimust ebaproportsionaalseks ega põhjendamatult konkurentsi piiravaks.

7.4. Hankija ei ole kohelnud pakkujaid ebavõrdselt alltöövõtjate kaasamisel. Hankija ei ole piiranud alltöövõtu kasutamist ja Tingimus võimaldas pakkujatel tugineda ka teise ettevõtja näitajatele. Vaidlustaja otsustas siiski teadlikult esitada referentslepingu, mis ei vastanud Tingimusele ja ei kasutanud võimalust tugineda teise ettevõtja võimekusele.

7.5. Avalike vahendite sääst ei õigusta kvalifitseerimise tingimusele mittevastava pakkuja aktsepteerimist. Riigihankeõigus ei anna hankijale õigust sõlmida hankelepingut teatava pakkujaga üksnes selle tõttu, et tema pakkumus on rahaliselt soodsaim. Hankijal tuleb lisaks avalike vahendite säästlikule kasutamisele tagada ka RHS § 3 p-is 1 sätestatud läbipaistvuse, kontrollitavuse ja proportsionaalsuse põhimõtete järgimine.

7.6. Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamine on õiguspärane. Vaidlustaja on jäetud õiguspäraselt kvalifitseerimata, tegu oli Hankija jaoks ainuõige otsusega, ja sellest johtuvalt on õiguspärane ka Kolmanda isiku pakkumuse kui Riigihankes kehtestatud hindamiskriteeriumide kohaselt paremuselt järgmise pakkumuse edukaks tunnistamine.

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

8. Riigihanget viib Hankija läbi lihthankemenetlusena, millisel juhul peab hankija määrama riigihanke alusdokumentides lihthankemenetluse korra ja järgima RHS §-is 125 sätestatud nõudeid. Hankija on Riigihankes mh kehtestanud Ettepaneku, mis vastab lihthankemenetluse korra nõudele. Kuigi RHS § 125 lg 5 ei sätesta lihthankemenetluses kvalifikatsiooni kontrollimise reegleid kohustuslikena, on Hankija Riigihankes soovinud pakkujate kvalifikatsiooni kontrollida, kehtestades Hankepassis mahuka Tingimuse kirjelduse, millest omab asja lahendamisel tähtsust esimene lause: *Pakkuja peab riigihanke algamisele eelneva 60 kuu jooksul olema nõuetekohaselt täitnud ehitustööde lepingu või lepingud, mille alusel on rajatud vähemalt üks iseseisvalt seisev metallkonstruktsioonist sõrestikmasti kõrgusega vähemalt 20 meetrit koos sinna juurde kuuluva taristuga (seadmekonteiner), elektri-, side- ja*

kliima/ventilatsioonivarustus.

Samuti on Hankija Ettepaneku p-ides 4.1 ja 4.2 sätestanud järgneva:

4.1. Hankija kontrollib pakkumuse esitanud pakkuja suhtes hankemenetlusest kõrvaldamise aluseid ja kvalifikatsiooni vastavust RHAD-is toodud tingimustele järgides RHS-is sätestatud ning hankija poolt kehtestatud nõudeid.

4.2. Kõrvaldamise aluste ja kvalifikatsiooni kontrollimisel kohaldab hankija RHS § 95 lõikes 1 - 3, § 96, § 98, § 103 ning § 104 sätestatud.

Seega isegi kui lihthankemenetluses kvalifitseerimise tingimuste kehtestamisel allub kvalifikatsiooni kontrollimine RHS-is sätestatud pakkuja kvalifikatsiooni kontrollimise reeglitele Hankija kehtestatud erisustega, siis mingeid erisusi kvalifikatsiooni kontrollimehhanismis Hankija Riigihankes kehtestanud ei ole. Küll aga on erisus Hankepassis Tingimuse selgituses - kui üldreeglina sätestab RHS samaväärsuse nõue tehnilise kirjeldusega seoses (luba pakkuda midagi samaväärset - RHS § 88 lg 3), siis praegusel juhul on Hankija teinud seda kvalifitseerimise tingimuses, selgitades järgmist: *Pakkuja peab olema riigihanke algamisele eelneva 60 kuu jooksul nõuetekohaselt täitnud vähemalt ühe ehitustööde lepingu, mille raames ehitati metallkonstruktsioonist mast ja seadmekonteiner või samaväärne ehitis nagu on kirjeldatud hankija poolt koostatud RHAD tehniline kirjeldus.*

9. Vaidlustaja kvalifitseerimata jätmise otsuse õiguspärasus

9.1. Vaidlustuskomisjon ei nõustu Vaidlustaja seisukohaga, et Vaidlustaja tuleks kvalifitseerida juba ainuüksi siis, kui täidetud on Tingimuse *põhieesmärk*. Otsus oleks õigusvastane vaid juhul, kui Vaidlustaja poolt kvalifitseerimiseks esitatud ehitustööde leping on täidetud kõikide Tingimuses sisalduvate eesmärkide osas ja samaväärsuse lubamine Tingimuse selgituses ei tähenda, et pakkuja tuleks kvalifitseerida ka referentslepingu alusel, milles puuduvad kõik Tingimuses nimetatud olulised ehitustööde osised.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Hankija selgelt loetlenud, millistele nõuetele peab täidetud ehitustööde leping, aga ka sellega samaväärne leping, vastama, ja need nõuded on:

- selle alusel on rajatud vähemalt üks iseseisvalt seisev metallkonstruktsioonist sõrestikmasti kõrgusega vähemalt 20 meetrit;
- sinna juurde peab kuuluma taristu (seadmekonteiner), elektri-, side- ja kliima/ventilatsioonivarustus.

Seega vaidlustuskomisjon ei nõustu Vaidlustajaga, et samaväärse ehitise nõude täitmine on võimalik ka ilma seadmekonteinerit ja kliima/ventilatsioonivarustust rajamata. Vaidlustaja pidi Tingimusest (Tingimuse selgitusest ja Tingimuse kirjeldusest) aru saama, et seadmekonteineriga, aga ka kliima/ventilatsioonivarustusega, seotu on Tingimuses nõutud täidetud ehitustööde lepingu oluline nõue, sh ehitise samaväärsust näitav nõue. Vaidlustajal puudub õigus nõuda kvalifitseerimist lepingu alusel, mis Tingimusele ei vasta.

9.2. RHS § 98 lg 5¹ kohaselt jätab hankija pakkuja kvalifitseerimata, kui pakkuja ei vasta esitatud kvalifitseerimise tingimustele.

Vaidlust ei ole, et Vaidlustaja poolt kvalifitseerimiseks esitatud ehitustööde lepinguga ei rajatud eraldi taristut (seadmekonteinerit) ega kliima- ja ventilatsioonivarustust ja seda on tööde tellija (VKG Kaevandused OÜ 11.12.2025 vastuseks Hankija järelepärimisele) ka kinnitanud (*Antud hanke raames ehitas Proland Ehitus OÜ ümberlaadimise torni, mis integreeriti kokku olemasolevate hoonete ja konveieri galeriidega. Kuna tegemist on ehitisega, kus puudub vajadus kliima ja ventilatsiooni seadmete järgi, siis see nende tarne mahtu ei kuulunud. Antud hanke raames ei ostetud eraldi seadmete konteinerit. [---]*).

Seega Hankija on Vaidlustaja kvalifikatsiooni vastavust Tingimusele piisavalt ja asjakohaselt kontrollinud ning otsus Vaidlustaja kvalifitseerimata jätmiseks põhjusel, et *referents ei hõlma*

kõiki nõutud tööde liike ja rajatisi täies mahus, on õige.

9.3. Vaidlustaja väited selle kohta, et Hankija on pakkujaid kohelnud ebavõrdselt, lubades Kolmandal isikul kaasata alltöövõtjaid selleks, et nende andmete tugineda, kuid pole samaväärset õigust andud Vaidlustajale, ei ole õiged.

9.3.1. Ettepaneku p-i 4.2 kohaselt kuulus Riigihankes kohaldamisele ka RHS § 103, mis reguleerib teise ettevõtja vahenditele tuginemist, samuti on Hankepassis Tingimuse kirjelduses märgitud: *Kui pakkuja soovib tõendada oma vastavust tehnilisele pädevusele esitatud nõuetele teise ettevõtja vahendite alusel, esitab pakkuja hankepassis andmed ka selle isiku kohta, kelle vahenditele ta tugineb.* [---] Seega kõikidel pakkujatel, sh Vaidlustajal, oli RHAD-ist tulenev õigus tugineda Tingimuse täitmiseks teise isiku vahenditele.

9.3.2. Erinevalt Kolmandast isikust, kes on oma hankepassis märkinud, et soovib toetuda *teiste üksuste suutlikkusele*, sh esitanud pakkumuses selle isiku hankepassi, ei ole Vaidlustaja esitanud oma hankepassis mingisugust teavet ühegi isiku kohta, kelle vahenditele ta oleks Tingimuse täitmisel tuginenud või soovinud tugineda. Vastupidi – Vaidlustaja on oma hankepassis nii küsimusele *kas ettevõtja toetub teiste üksuste suutlikkusele, et täita esitatud valikukriteeriumid ning eeskirjad* kui ka küsimusele *kas ettevõtja kavatseb sõlmida lepingu mis tahes osa kohta allhanke kolmanda isikuga* vastanud eitavalt. Seega ei ole Vaidlustaja ja Kolmas isik pärast pakkumuste esitamise tähtpäeva saabumist enam samas olukorras, kui küsimus on teise isiku vahenditele tuginemises: Kolmanda isiku kvalifikatsiooni vastavus Tingimusele oli kontrollitav hankepassist ka teise isiku vahendite alusel, kuid Vaidlustaja oma mitte. Pärast pakkumuste esitamise tähtpäeva saabumist ja pakkumuste esitamist ei saa Vaidlustaja nõuda, et tal võimaldataks tagantjärele esitada andmeid isikute kohta, kelle vahenditega võiks olla Tingimus täidetav.

9.4. Pärast pakkumuste esitamise tähtpäeva saabumist ei saa Vaidlustaja nõuda enda kvalifitseerimist ka väitega, et Tingimus oleks pidanud olema algusest peale teistsugune ja võimaldama kvalifitseerumist ka lepinguga, mille juurde ei kuulu taristu (seadmekonteiner) ja kliima/ventilatsioonivarustus. Sellise väite, sh nt konkurentsi piiramise väite, oleks Vaidlustaja pidanud esitada enne pakkumuste esitamise tähtpäeva saabumist RHAD-i (Tingimust Hankepassis) vaidlustades, kuid pärast pakkumuste esitamise tähtpäeva saabumist ja pakkumuste esitamist on Vaidlustaja selle väitega hiljaks jäänud. RHAD, mille kehtivust ei ole võimalik enam kahtluse alla seada, on oma tingimuste osas täitmiseks kohustuslik nii pakkujatele kui ka Hankijale (nt Riigikohtu otsuse 3-3-1-99-09 p-is 16 sedastas kohus muuhulgas, et *seni, kuni pakkumise kutse dokumente ei ole täielikult või osaliselt kehtetuks tunnistatud, on need kehtivad, ja nii konkursi korraldaja kui ka pakkujad peavad pakkumuse kutse dokumentides sätestatud nõuetest lähtuma*; Tallinna Ringkonnakohus on otsuse 3-12-2650 p-i 18 kolmandas lõigus märkinud, et *HD-st tuleb juhinduda sõltumata HD kooskõlast RHS-iga*).

10. Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse õiguspärasus.

Vaidlustaja nõude (*tühistada hankemenetluse tulemus*) eesmärgi saavutamise ainuvõimalik viis vaidlustusmenetluses on Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse kehtetuks tunnistamine. See otsus tulnuks Vaidlustaja nõude täitmiseks tunnistada kehtetuks, kui Hankija otsus Vaidlustaja kvalifitseerimata jätmiseks oleks olnud vale. Kuna vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Hankija otsus Vaidlustaja kvalifitseerimata jätmiseks on õige, sh kooskõlas RHS § 3 p-is 2 sätestatud pakkujate võrdse kohtlemise põhimõttega, ja selle kehtetuks tunnistamiseks alused puuduvad, on õige ka Hankija otsus Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamiseks (otsus on kooskõlas RHS § 117 lg-ga 1 ja Ettepaneku p-iga 7).

11. Muud nõuded

Vaidlustuskomisjon märkis 13.01.2026 kirjaga nr 12.2-10/4 menetlusosalistele saadetud vaidlustuse teates, et jätab vaidlustusmenetluses tähelepanuta nõuded *kohustada hankijat tunnistama Proland Ehitus OÜ vastavaks tehnilise ja kutsealase suutlikkuse tingimusele ja kohustada hankijat hindama pakkumusi uuesti.*

Vaidlustuskomisjoni eesmärk oli teavitada menetlusosalisi, et nende nõuete osas vaidlustust algusest peale sisuliselt ei menetleta, mistõttu menetlusosalistel puudub põhjus ja vajadus nendele nõuetele vastamisega kulusid tekitada. Vaidlustuskomisjon möönab, et ei jäta nõudeid tähelepanuta vaid jätab vaidlustuse nende nõuete osas RHS § 192 lg 3 p-i 7 alusel läbi vaatamata eespoolnimetatud 13.01.2026 kirjas nimetatud põhjendusel: Vaidlustajal puudub nende nõuete osas vaidlustuse esitamise õigus juhul, kui vaidlustuskomisjonil ei ole pädevust selliseid nõudeid lahendada, millise olukorraga on antud juhul tegemist, *kuna vaidlustuskomisjon kontrollib vaidlustusmenetluses üksnes hankija otsuste õiguspärasust (ja tunnistab õigusvastased otsused kehtetuks) ja vaidlustuskomisjon ei kohusta otsuste vaidluses hankijat konkreetseteks tegevusteks või teatud sisuga otsuste vastuvõtmiseks.*

12. Vaidlustusmenetluse kulud

Lähtudes sellest, et vaidlustus jääb RHS § 197 lg 1 p-i 4 alusel rahuldamata, kuuluvad vaidlustusmenetluse kulude osas kohaldamisele RHS § 198 lg-d 3 ja 8.

12.1. Hankija esitas kaks menetluskulude hüvitamise taotlust kokku summas 1692,50 eurot (käibemaksuta) 6,1 töötunni eest keskmise tunnihinnaga 277,46 eurot. Vaidlustuskomisjon leiab, et asi oli tavapärasest lihtsam ja materjale oli vähe, mistõttu 6,1 tunnine ajakulu õigusabile ei ole vajalik ega põhjendatud. Vaidlustuskomisjoni hinnangul tuleb pidada vajalikuks õigusabi 4,5 tunni eest summas 1248,57 eurot (käibemaksuta) ja see kulu tuleb Vaidlustajalt välja mõista.

12.2. Kolmas isik osales vaidlustusmenetluses Hankija poolel, mistõttu on tal õigus kulude hüvitamisele Hankijaga samade reeglite alusel. Kolmas isik on esitanud menetluskulude hüvitamise taotlust kokku summas 937,50 eurot (käibemaksuta) 4 tunni 10 minuti õigusabi osutamise eest tunnihinnaga 225 eurot. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et sedavõrd vähenõudvas vaidlustusmenetluses on Kolmanda isiku kulud vajalikud ja põhjendatud 3 tunni eest summas 675 eurot käibemaksuta.

12.3. Vaidlustaja kulud jäävad tema enda kanda, sh ei mõjuta vaidlustuse osaline läbi vaatamata jätmise riigilõivu suurust (RHS § 198 lg 7: *Kui vaidlustuskomisjon vaatab vaidlustuse läbi kas või ühe vaidlustuses sisalduva nõude osas, ei kuulu tasutud riigilõiv riigilõivuseaduse alusel tagastamisele.*)

(allkirjastatud digitaalselt)
Angelika Timusk